

Sandnes kommune
kommuneplan2019-2035@sandnes.kommune.no
postmottak@sandnes.kommune.no

Stavanger, 14. September 2018

Denne uttalelsen sendes på vegne av følgende organisasjoner med i Forum for natur og Friluftsliv (FNF) i Rogaland: Stavanger Turistforening, Naturvernforbundet i Rogaland, Norges Jeger og Fiskerforbund Rogaland, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Rogaland og Norsk Botanisk Forening Rogalandsavdeling.

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer forumet ca. 60 000 medlemskap. FNF Rogaland har også to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

Høringsuttalelse til Kommuneplan for Sandnes 2019 -2035 Samfunnsdelen og arealdelen

Vi viser til korrespondanse i juni med John Trygve Lundeby der vi søkte om utsatt høringsfrist for FNF og de frivillige organisasjonene. Vi takker for muligheten til å levere etter behandling i forumets styremøte 10. september. I møtet vedtok FNF å levere en felles uttalelse på vegne av flere organisasjoner med grupper, tilhold, aktivitet og allmenne interesser i Sandnes kommune.

Samfunnsdelen:

I forslaget til kommuneplanens samfunnsdel omtales natur og friluftsliv i de overordnede målene. Folkehelseutfordringer og mål om inkludering og utjevning av forskjeller får høy prioritet. Tiltak som øker deltakelse i friluftslivsaktivitet er som kjent svært effektive og samfunnsøkonomiske i så måte. Dette er i utgangspunktet svært positivt og det er derfor synd at arealdelen ikke samsvarer bedre med samfunnsdelen av planen.

FNF Rogaland anser stadig nedbygging av grønne områder som den største trusselen mot både nåtidens og framtidens natur- og friluftslivsaktivitet. Vi ser med stor bekymring på bit-for-bit nedbygging av naturen og stadige lovbrudd. Vi ønsker at Sandnes kommune arbeider for å bevare eksisterende grøntområder, setter av nye områder og legge til rette for friluftsliv. Vi ber kommunen respektere byggeforbudet i strandsonen og vernestatus av vassdrag og stramme inn praksis med å gi dispensasjoner, jfr. nylig dispensasjonsplaner for Hogstadholmen i Lutsivassdraget kritisert med rette.

Rikelig tilgang til natur og uteaktiviteter i nærområdene er en av de mest effektive og rimelige virkemidlene vi har mot tidens folkehelseproblemer. Både park og ufriserter/ville grøntområder er viktige for å sikre biologisk mangfold, frisk luft, og nok plass til fri og organisert aktivitet.

Forum for
natur og friluftsliv
FNF Rogaland

Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
rogaland@fnf-nett.no / +47 46850786
www.fnf-nett.no/rogaland
Org. nr.: 998129028

Arealdelen:

Som nevnt, følger arealdelen dessverre ikke opp de gode intensjonene i samfunnsdelen og viser heller en plan for bit-for-bit omdisponering av naturområder og fragmentering av landskap og leveområder for planter og dyr. FNF ber om at de foreslåtte endringene som går negativt ut over strandsoner, friluftslivsverdiene og naturmangfoldet ikke tas med videre i planarbeidet.

Vi viser til innspill fra Sandnes Turlag til KDP Aktive Sandnes 2017 – 2027 der flere av områdene som er viktig for friluftsliv, aktivitet og turisme er beskrevet. Vi viser også til uttalelsen fra Stavanger Turistforening og Sandnes Turlag til kommuneplanutkastet som vektlegger friluftslivshensyn. Vi vil også spesielt nevne Lutsivassdraget som er svært viktig på tvers av de fleste natur- og friluftslivsorganisasjoner og har spesiell betydning for Sandnesspeiderne. Området må vernes om aktivt men det er også behov for tilrettelegging slik at flere kan oppleve området uten å skade naturverdiene.

FNF kommenterer videre særskilte områder i arealdelen viktig for friluftsliv og der spesielle hensyn må tas for naturmangfold:

- Melsheimrådet og Skaarlia – friluftsområdene er spesielt viktig for barn og unge inkl. speidergrupper og andre trenger områder som er lett tilgjengelige året rundt. Natur- og friluftsområdene har i de siste årene blitt sterkt redusert og oppstykket av flere utbyggingstiltak der allmennheten ikke lenger får tilgang eller ønskes velkommen, eller bruksverdien reduseres for annet enn særskilte aktiviteter (for eksempel det nye rullerki-anlegget). Flere boligområder og offentlige formål vil ytterligere redusere området attraktivitet og verdi for folkehelsen og vil da gå verst ut over grupper som trenger nære og lette alternativ. Slike utbygginger vil også redusere området verdi for naturmangfold og naturopplevelse. Vi mener disse områdene (Bo7) bør forbli LNF områder.
- Hommersåk/Riska – hensyn til naturmangfold og landskap. I planutkastet er det ønske om utvidelse av småbåthavn på Riska (Ri21). Her foreslås det å tillate grunneier å utvide dagens molo med steinfylling i sjø noe som kan ødelegge viktige naturverdier og en risikerer å forringe landskap og opplevelsesverdiene for folk flest. Området er viktig for sjøfugl og det er også påvist ålegraseng, en marin naturtype under press. Vi ber om at hensyn til naturmangfold vektlegges og at plan om molo og ufylling skrinlegges.
- Grunningen og Kyllsvatnet – hensyn til naturmangfold og vannkvalitet i naturreservatene. Ihht. Vannforskriften kan ikke vannforekomstenes økologiske tilstand forverres. I tillegg til sannsynlighet for forverring av vannkvalitet vil masseuttak og deponi i disse områdene (Ha20 og Sv4) også være i konflikt med naturverdiene mer generelt. Utfyllinger og masseuttak i nærområdene til disse områdene, som begge er vernet som naturreservater, vil kunne påvirke de hydrologiske forholdene i våtmarksområdene og medføre risiko for avrenning/tilslamming og forstyrrelse av fuglelivet. Det er avgjørende for de verneverdiene som er knyttet til våtmarksområdene at det opprettholdes tilstrekkelige buffersoner i nærområdene til reservatene, og at det unngås inngrep i nedslagsfeltet og randområdene som enten direkte eller indirekte kan endre de økologiske forholdene. Det er pr i dag fylt ut i deler av det området som er foreslått for massedeponi for Grunningen (Ha20). Det har allerede kommet lenger ned mot Grunningen enn det burde, og videre utfylling bør ikke tillates. Vi er også kritiske til utvidelse av område for massedeponi mellom Kjølen og

Ranglefjell (Sv11), samt omdisponering av et større område til næringsformål. Dette området ligger trolig innenfor næringsøkområdet for den rødlistede hubroen. Foreslått utvidelse av næringsområder på Sviland (Sv10 og Sv11) bør også begrenses slik at utbygging i skråningen ned mot Kyllsvatnet unngås.

- Stokkeland ved Stokkalandsvatnet er viktig for naturmangfoldet, spesielt fugl som er viktig å beholde også i sentrale områder, og bør heller reguleres til hensynssone. Det å opprettholde ubebygde områder langs naturområder som Stokkalandsvatnet øker også rekreasjonsverdien for turgåere. Det foreslåtte boligområdet (Ga22) og arealet som er foreslått til næringsformål i søndre del av dette området bør utgå og forbli LNF område.
- Vårli og forslag om kolonihager - Generelt vil kolonihager, og da særlig om de ligger plassert i tettbebygde områder, kunne være positivt i forhold til både natur og friluftsliv og miljø generelt. Vi er likevel kritiske til etablering av kolonihager i dette området. Det aktuelle arealet ligger i et område som har stor verdi for naturmangfold og har et rikt fugle- og dyreliv. Kolonihager her vil kunne føre til uheldige inngrep og forstyrrelser, selv om de i sin karakter er vesentlig mer skånsomme enn mange andre typer arealbruk. Det vil i tillegg innebære en privatisering av området som kan være uheldig i forhold til allmennhetens bruk av området til friluftslivsformål.
- Skogsbakken - Vi registrerer at det i kartet er vist en reduksjon av eksisterende skogsareal ovenfor eksisterende gravlund i Skogsbakken. Dette er et område som er viktig for naturmangfold og er bl.a. mer eller mindre fast oppholdsområde (og hekkeplass) for kattugle. Det å opprettholde høyvokst skog i de bynære områdene har dessuten også betydning både i forhold til luftkvalitet og ved at de tar opp og holder på vann og dermed reduserer risiko for flomproblemer.

Vi vil generelt påpeke behovet for en strengere regulering av massedeponi rundt om i kommunen, og viser i den forbindelse også til Regionalplan for massehåndtering på Jæren. Det er eksempelvis en rekke utfyllinger som has skjedd og skjer langs Skas-Heigre dalen. Disse områdene er i kommuneplanen vist som LNF områder, men det skjer som sagt utfyllinger en rekke steder og deler av områdene er også tatt i bruk til næringsformål uten at dette er gjenspeilet i kommuneplanen.

Sist men ikke minst er vi svært skeptiske til alle justeringer av langsiktig grense for Sandnesmarkå uten en grundig evaluering der erstatningsområder inngår. Kommunen kan heller vurdere økt bruk av hensynssoner og andre mekanismer som kan sikre grensen på lang sikt utover planperioden.

Vi viser igjen til innspillet fra Sandnes Turlag til KDP Aktive Sandnes der flere områder er foreslått innlemmet i Sandnesmarkå; "Vi viser her til en foreslått definisjon av begrepet «Sandnesmarkå»: «Vagleskogen, Melshei, og områdene Bogafjell-Helgeland, Hana-Gramstad, Li, og Ims-Lutsi bør ligge innenfor den nye markagrensen» (Hans Ivar Sømme; Aftenbladet 03.03.2006). Vi mener at Maudlands-området, området mellom Bersagel og Vårlivarden og Horve, Veralandområdet og Bynut-området også bør inngå her. Grensene for disse områdene må defineres og sikres."

Vi vil også minne om at store deler av Sandnes Øst nå er båndlagt kraftindustri. I utarbeiding av Nasjonal ramme for vindkraft på land er fortsatt storparten av Sandnes med i analyseområdet som dekker Jæren og Dalane. Med et stort område allerede dedikert vindkraft og tilhørende massive veiinngrep bør kommunen vurdere samlet belastning iht. naturmangfoldloven, landskapskonvensjonen og hensyn til nye og eksisterende nabolag og behov for friluftslivsområder. En presisering av områder som bør skjermes for slik industrialisering av landskapet kan være på sin plass i kommuneplanen. Vindkraftanlegget som kommer på Vardafjell og arealet det vil beslaglegge bør skraveres på kartet.

Nasjonalt pågår det nå en debatt om markalover for store by- og tettsteder i resten av landet. I stedet for å spise av områder som er viktig for folkehelse, fritid og turisme kan Sandnes gå foran og foreslå grenser på egne premisser som sikrer nok områder for et voksende Sandnes og Nord-Jæren nå og for kommende generasjoner.

Med vennlig hilsen
for FNF i Rogaland

Emily L. Halvorsen
Koordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Rogaland
Rogaland fylkeskommune
FNF organisasjoner

